

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dr Paulina Sobiczewska

Quo vadis?

**Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych
do diagnozy predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień
przedsiębiorczych uczniów i słuchaczy.**

**Treść merytoryczna przewodnika dla uczniów,
słuchaczy i rodziców.**

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt „*Quo vadis?*”

Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dr Paulina Sobiczewska

PODRĘCZNIK DLA UCZNIÓW, SŁUCHACZY I RODZICÓW

Narzędzie *Quo vadis?*

Diagnoza zainteresowań, kompetencji zawodowych
i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów i słuchaczy.

publikacja bezpłatna

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji,
zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

1. Narzędzie <i>Quo vadis?</i> Czym jest i do kogo jest kierowane?	5
2. Podstawy teoretyczne narzędzia <i>Quo vadis?</i>	8
2.1. Model DIOR Dale’a Prediger’a	8
2.2. Koncepcja Wielorakich Inteligencji Howarda Gardnera.	13
3. Struktura testu <i>Quo vadis?</i>	18
4. Poszczególne skale narzędzia.	20
4.1. Metryczka	21
4.2. Skala zainteresowań zawodowych.	22
4.3. Skala umiejętności i kompetencji	23
4.4. Skala DIAMENT	25
5. Pozycje i zadania diagnostyczne wszystkich skal narzędzia <i>Quo vadis?</i>	26
5.1. Skala zainteresowań	26
5.1.1. Podskala zainteresowań DANE (SZD)	26
5.1.2. Podskala zainteresowań IDEE (SZI)	26
5.1.3. Podskala zainteresowań LUDZIE (SZL)	27
5.1.4. Podskala zainteresowań RZECZY (SZR)	27
5.2. Skale kompetencji	27
5.2.1. Skala Rozumienia Tekstu i Płynności Mowy (SRT-PM)	27

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji,
zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5.2.2.	Skala Naukowa (SN)	28
5.2.3.	Skala Orientacji Przestrzennej i Technicznej (SOP-T)	28
5.2.4.	Skala Organizacji Informacji (SOI)	29
5.2.5.	Skala Relacji i Empatii (SR-E)	29
5.2.6.	Skala Wywierania Wpływu i Kierowania (SWW-K)	30
5.2.7.	Skala Twórczego Działania (STD)	30
5.2.8.	Skala Zręczności Manualnej (SZM)	30
5.2.9.	Skala Wytrwałości i Motywacji (SWM)	31
5.3.	Skala Diament	31
5.3.1.	Skala „Zachowania Antyspołeczne”	32
6.	Jak zbadać się testem <i>Quo vadis?</i>	33
7.	Informacja zwrotna i sposób obliczania wyników	34
BIBLIOGRAFIA:		37
Załącznik		38

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. Narzędzie *Quo vadis?* Czym jest i do kogo jest kierowane?

Narzędzie *Quo vadis?* jest testem diagnostycznym przeznaczonym do badania zainteresowań, kompetencji oraz uzdolnień przedsiębiorczych uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz słuchaczy Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego. Podstawowym celem narzędzia jest diagnoza predyspozycji, zainteresowań i kompetencji zawodowych oraz wskazanie potencjalnych dróg dalszego rozwoju edukacyjnego i zawodowego osobie, która go wypełnia. Idea przyświecająca testowi to możliwość wykonania go przez osobę badaną w domu, poza szkołą, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną czy gabinetem doradcy zawodowego. Badany wypełnia test, odpowiada na pytania i rozwiązuje zadania, a następnie program komputerowy sam oblicza wyniki i przygotowuje opis zainteresowań i kompetencji. Dodatkowo informacja zwrotna wskazuje przykładowe zawody, które zbieżne są z profilem zawodowym badanego oraz opis ścieżki edukacyjnej koniecznej lub rekomendowanej z punktu widzenia danego zawodu.

Uzyskanie gotowej informacji zwrotnej na temat preferencji i kompetencji nie oznacza jednak, że proces diagnostyczny można już uznać za zakończony. Wręcz przeciwnie – zamysłem autorów narzędzia jest, aby wypełnienie testu było pierwszym krokiem młodego człowieka w całym procesie określania się zawodowego. Po wypełnieniu testu i uzyskaniu wyników rekomendowane jest

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

udanie się wraz z wydrukiem informacji zwrotnej do:

1. doradcy zawodowego
2. pedagoga, psychologa szkolnego lub nauczyciela prowadzącego zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego
3. doradcy, psychologa lub pedagoga pracującego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

W ramach projektu, którego efektem jest narzędzie *Quo vadis?* powstały także inne materiały, które służą nie tylko do pogłębienia diagnozy, ale także do rozwoju zainteresowań i kompetencji ważnych i przydatnych z punktu widzenia pracy zawodowej. Dlatego warto wybrać się na wizytę do osoby zajmującej się doradztwem, by świadomie i odpowiedzialnie planować swoją przyszłość zawodową.

Test *Quo vadis?* skierowany jest do młodzieży powyżej 13 roku życia oraz osób dorosłych. Na podstawie badań normalizacyjnych przygotowano normy dla trzech grup wiekowych: 13-15, 16-17, 18 lat i więcej. Test mogą wykonywać uczniowie gimnazjów oraz wszystkich rodzajów szkół podangimnazjalnych.

Test jest bardzo łatwy w użyciu, zawiera jasne i intuicyjne instrukcje postępowania. Dużą zaletą testu jest to, że osoba badana nie musi nic sama obliczać ani interpretować. Narzędzie zawiera system automatycznej informacji

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zwrotnej, który z jednej strony opiera się na indywidualnych wynikach uzyskanych przez osobę badaną, ale z drugiej jest wystandaryzowany i znormalizowany. Oznacza to, że o ile osoba badana szczerze i rzetelnie odpowiadała na pytania i rozwiązywała zadania, otrzyma wiarygodny i trafny opis swoich mocnych stron oraz obszarów do ewentualnej poprawy.

Wśród informacji zwrotnych przygotowanych dla osób badanych oprócz ogólnych opisów zainteresowań i kompetencji znajdują się przykłady konkretnych zawodów. Nie oznacza to jednak, że badany spełni się zawodowo tylko i wyłącznie realizując jeden z tych konkretnych zawodów. Wskazywane zawody mogą stanowić punkt wyjścia do uzyskania pełniejszej samoświadomości zawodowej, a także do dyskusji z bliskimi (np. rodzicami, nauczycielami) na temat dalszej ścieżki kształcenia.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2. Podstawy teoretyczne narzędzia *Quo vadis?*

Test *Quo vadis?* został stworzony przez naukowców i praktyków z Uniwersytetu Humanistycznospołecznego SWPS i osadzony jest na stabilnych podstawach teoretycznych. Poniżej zamieszczono skrótkowe opisy koncepcji teoretycznych, na których bazuje test *Quo vadis?*

2.1. Model DIOR Dale’a Prediger’a.

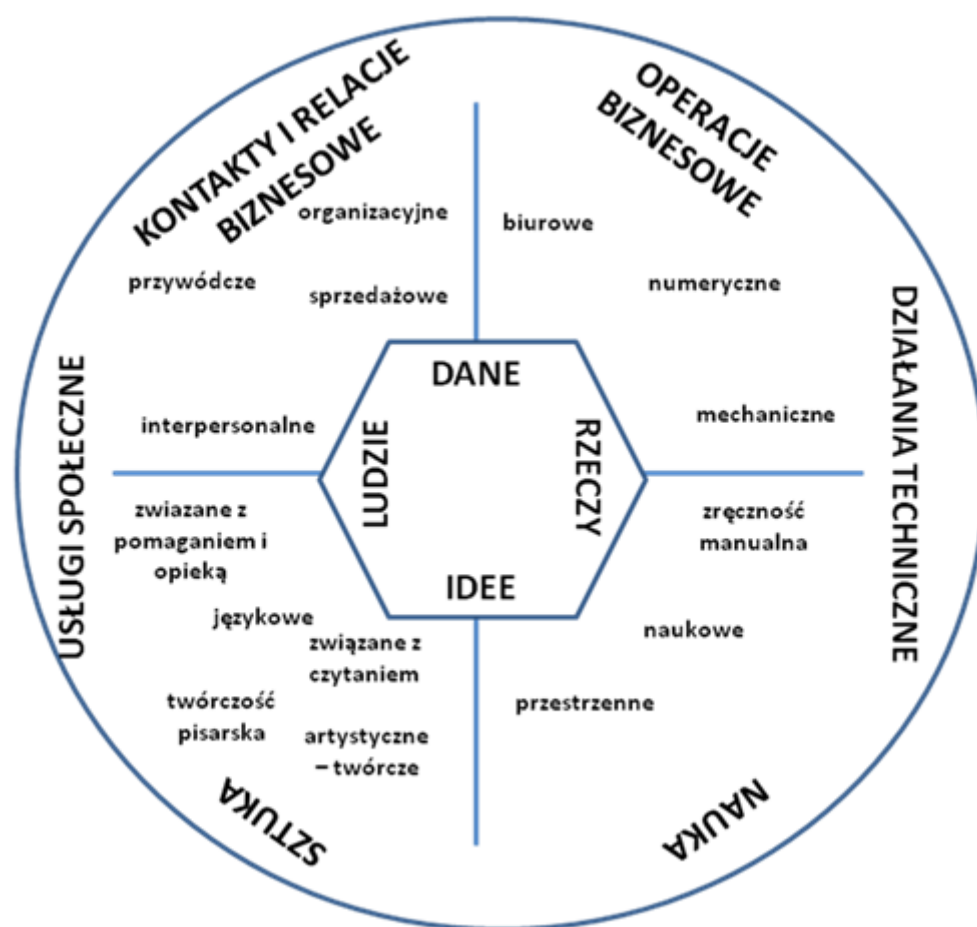
Główną koncepcją teoretyczną narzędzia jest tak zwana Mapa Świata Zawodów Dale’a Prediger’a, zgodnie z którą przestrzeń zainteresowań i kompetencji zawodowych można podzielić na cztery obszary (Prediger i in. 1993, Prediger 1999, ACT 2001). Zgodnie z tą koncepcją każdy człowiek wykazuje naturalne predyspozycje do preferowania określonego obszaru zawodowego i to w jego zakresie powinien rozwijać się zawodowo.

Na podstawie analiz teoretycznych i działalności praktycznej, Prediger wyróżnił następujące obszary zawodowe: Dane, Idee, Ludzie i Rzeczy. Klasyfikację według Predigera prezentuje Rycina 1.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rycina 1. Model DIOR Predigera. Źródło: opracowanie własne na podstawie: Prediger, 1999, s. 181.

Koncepcja Prediger'a znana jest w literaturze przedmiotu jako model DIOR. Poszczególne obszary zdefiniowane w ramach Mapy Świata Zawodów definiowane są w następujący sposób:

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- a. Dane: zapisywanie, weryfikowanie, obliczanie i organizowanie: faktów, liczb, zbiorów oraz procedur biznesowych.
- b. Idee: tworzenie, odkrywanie, integrowanie: wiedzy, wglądu, teorii, nowych sposobów myślenia lub robienia czegoś.
- c. Ludzie: modyfikowanie lub wspieranie zachowań innych poprzez troszczenie się, usługi, motywowanie, kierowanie, przywództwo, sprzedaż.
- d. Rzeczy: posługiwanie się, naprawianie, użytkowanie: maszyn, narzędzi, istot żywych (zwierząt, roślin) oraz materiałów takich jak żywność, drewno, metal i inne.

W swojej opartej na powyższym założeniu, szczegółowej koncepcji Mapy Świata Zawodów (*World-of-Work-Map*), Prediger (Prediger i in. 1993, Prediger 1999, ACT 2001) zakłada istnienie przestrzeni opartej na dwóch wymiarach (Dane – Idee, Ludzie – Rzeczy), odnoszącej się do 26 dziedzin zawodowych.

Koncepcja umożliwia oszacowanie bliskości danej osoby do danego obszaru, mierzonej umiejscowieniem wyników tej osoby od centrum, czyli obszaru niezróżnicowanego.

Celem metody diagnostycznej opracowanej przez Predigera jest pomoc młodemu człowiekowi w odnalezieniu się w przestrzeni zawodowej – znalezieniu „własnego miejsca” na mapie. Cały proces diagnostyczny jest dość złożony i wieloelementowy, obejmuje:

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- a. Wypełnienie narzędzi określających poziom edukacji danego człowieka, jego etap w rozwoju edukacyjnym
- b. Określenie wyników szkolnych w danych obszarach
- c. Autodiagnozę cech i oczekiwań edukacyjno – zawodowych
- d. Udział w teście zainteresowań i preferencji zawodowych

Rozwiązania te wykorzystywane są przez ACT.org – organizację non-profit działającą w Stanach Zjednoczonych, której misją jest pomoc ludziom w osiągnięciu sukcesu zawodowego, między innymi wskutek dobrego dopasowania indywidualnych zainteresowań i kompetencji do zawodu.

Oprócz ogromnego wkładu teoretycznego do obszaru poradnictwa zawodowego, Prediger zwraca także uwagę na trafność prognostyczną stosowanych metod pomiaru. Otóż autor zauważa, że często zwykłe działania młodego człowieka polegające na samooszacowaniu się na określonych wymiarach, bywają równie trafne jak badanie wystandaryzowanym i metodologicznie poprawnym narzędziem. Test, zdaniem Predigera (2004), powinien współcześnie jedynie pomagać badanemu w skryzalizowaniu własnych preferencji, nie zaś stanowić podstawę do przewidywania dalszego rozwoju zawodowego.

Prediger podkreśla także, iż dotarcie przez młodego człowieka do samowiedzy odnoszącej się do własnych preferencji, zainteresowań i kompetencji jest podstawą dobrego doradztwa. Takie podejście potwierdzają wyniki uzyskane w

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ramach przygotowań narzędzia *Quo vadis?* – problemem jest relatywnie niska świadomość ludzi na temat własnych zainteresowań i kompetencji, a nie tylko niewiedza, jak je wykorzystać (np. w jakim zawodzie).

Zastosowanie modelu DIOR Predigera (Dane - Idee – Osoby - Rzeczy) przyjęto jako optymalną podstawę teoretyczną do opracowania zadań diagnostycznych narzędzia *Quo vadis?* Zadania zostały skonstruowane w taki sposób, by umożliwić oszacowanie poziomu piętnastu różnych umiejętności, wyłonionych przez D. Predigera:

1. Czytania (rozumienia tekstu)
2. Liczenia (zastosowania formuł, wykonywania obliczeń)
3. Mowy (płynności i poprawności językowej)
4. Naukowych (rozumienia praw naukowych i ich stosowania)
5. Przestrzennych (wyobraźni przestrzennej)
6. Technicznych (rozumienia funkcjonowania urządzeń)
7. Biurowych (organizacji informacji)
8. Interpersonalnych (autoprezentacji i nawiązywania relacji)
9. Pomagania innym (empatii i budowania relacji)
10. Sprzedaży (perswazji i wywierania wpływu)

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

11. Kierowania i przywództwa (dążenia do realizacji celu i wpływania na innych)
12. Organizacji (planowania i realizacji celów)
13. Twórczości literackiej
14. Twórczości artystycznej (tworzenia obrazów, tańca, gry na instrumencie lub aktorskiej)
15. Zręczności manualnej (naprawiania urządzeń).

Model zaproponowany przez Predigera dobrze koresponduje i w pewien sposób wzbogaca i uzupełnia zaproponowaną przez Gardnera koncepcję inteligencji wielorakiej, która także stanowi podstawy teoretyczne narzędzia *Quo vadis?*

2.2. Koncepcja Wielorakich Inteligencji Howarda Gardniera.

W 1983 roku Howard Gardner opublikował książkę *Frames of Mind*, która przedstawiała zarówno na podstawie badań naukowych, jak i praktyki i obserwacji, że inteligencja nie jest zmienną jednorodną, tylko przeciwnie – wieloraką. Dzieli się ona bowiem na siedem różnych rodzajów, za którymi idą odmienne zdolności, kluczowe dla doboru odpowiedniego zawodu. Co ważne z punktu widzenia prezentowanego narzędzia – to właśnie dominacja poszczególnych rodzajów inteligencji decyduje o późniejszych

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zainteresowaniach człowieka i wyborach edukacyjno - zawodowych, jakich dokonuje.

Sam Gardner definiuje inteligencję jako *„...biopsychologiczny potencjał do przetwarzania określonego rodzaju informacji, który aktywowany jest w danym kontekście kulturowym”* (Gardner i Moran, 2006, str. 227). Ów proces przetwarzania informacji ma na celu rozwiązanie problemu lub wytworzenie jakiegoś produktu stanowiącego wartość w ramach danej społeczności czy kultury.

Wyróżnione przez Gardniera rodzaje inteligencji prezentuje Tabela 1:

L.p.	Rodzaj inteligencji	Opis zdolności
1.	Intrapersonalna	automotywacja, wysoki poziom wiedzy o samym sobie, silne poczucie wartości
2.	Interpersonalna	łatwy kontakt z innymi ludźmi, umiejętności mediacyjne, dobra komunikatywność
3.	Kinestetyczna	dobre wyczucie czasu, uzdolnienia manualne, duże znaczenie zmysłu dotyku, ruchliwość, dobra organizacja przestrzenna
4.	Lingwistyczna	umiejętność posługiwania się językiem, wzorami i systemami
5.	Matematyczna i logiczna	umiejętność precyzji oraz myślenia abstrakcyjnego i ustrukturalizowanego
6.	Muzyczna	wrażliwość emocjonalna, poczucie rytmu, zrozumienie złożoności muzyki
7.	Wizualna i przestrzenna	myślenie obrazowe, umiejętne korzystanie z map, diagramów i tabel, wykorzystanie ruchu towarzyszącego procesowi uczenia się

Tabela 1. Inteligencje Wielorakie wg. Gardniera. Źródło: opracowanie własne.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zgodnie z założeniami koncepcji:

1. osoby o wysokim poziomie inteligencji intrapersonalnej:

- a. są świadome doświadczanych emocji i uczuć, a także myśli i wrażeń, szukają dla nich eksplanacji i docierają do ich źródła
- b. są zainteresowane problematyką z zakresu filozofii i tematyki egzystencjalnej, poszukują odpowiedzi na podstawowe pytania o sens życia człowieka
- c. posiadają jasne i dobrze sobie znane zasady i reguły życia, funkcjonowania społecznego; dążą do spójności między przekonaniami a swoim działaniem
- d. są motywowane wewnętrznie, skupione na autorozwoju

2. osoby o wysokim poziomie inteligencji interpersonalnej:

- a. są nastawione na współpracę z innymi, lubią zadania grupowe, dobrze się w nich czują
- b. potrafią empatyzować (współodczuwać), brać pod uwagę perspektywę drugiego człowieka, są zdecentralizowane
- c. łatwo wchodzą w kontakt z innymi (kolegami, nauczycielami, obcymi ludźmi), potrafią łagodzić spory i rozładowywać konflikty

3. osoby o wysokim poziomie inteligencji kinestetycznej:

- a. lubią działania z podziałem na role, związane z ciałem i jego ruchem

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- b. dobrze się czują w sytuacji gry aktorskiej, potrafią w łatwy sposób wykorzystywać mimikę i pantomimikę
- 4. osoby o wysokim poziomie inteligencji lingwistycznej:
 - a. są wrażliwe na słowa, ich dźwięk, porządek, kolejność
 - b. potrafią przekazywać informacje w odpowiedni sposób, mową wpływają na nastrój
 - c. preferują gry i zabawy słowne, wyliczanki
- 5. osoby o wysokim poziomie inteligencji matematyczno-logicznej:
 - a. rozwiązują problemy drogą niewerbalną, wskutek logicznego wywodu myślowego
 - b. lubią porządkować, różnicować, układać zbiory
 - c. mają łatwą zdolność indukcji i dedukcji
 - d. preferują kody, symbole, pomiary, szacowanie
- 6. osoby o wysokim poziomie inteligencji muzycznej:
 - a. lubią śpiewać, muzykować, mają dobre wyczucie rytmu
 - b. lubią bawić się muzyką, np. naśladować różne dźwięki, odgłosy, etc.
- 7. osoby o wysokim poziomie inteligencji wizualno-przestrzennej
 - a. łatwo odwzorowują w pamięci kształty i obrazy
 - b. mają znaczną ostrość wyobrażeń
 - c. charakteryzują się dużą kreatywnością

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

d. łatwo odnajdują się w przestrzeni, w nowym miejscu; łatwo zapamiętują drogę.

W kontekście zagadnienia doradztwa zawodowego należy podkreślić, że każdy człowiek ma wszystkie rodzaje inteligencji – jednak rozwinięte w różnym stopniu. Ludzie różnią się stopniem „nasylenia” poszczególnych rodzajów uzdolnień, a dominacja konkretnych inteligencji istotnie wpływa na wybory edukacyjno-zawodowe oraz determinuje sukces w danej dziedzinie. Oczywiście stopień owego nasylenia nie jest z góry określony raz na zawsze, możliwy jest zatem świadomy rozwój danego rodzaju inteligencji. Zgodnie z koncepcją Gardnera warto zatem dążyć do poznania siebie – swoich mocnych i słabych stron, aby z jednej strony dokonywać uzasadnionych, racjonalnych wyborów, a z drugiej móc doskonalić się i redukować deficyty tam, gdzie jest to potrzebne.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3. Struktura testu *Quo vadis?*

Test przeznaczony jest do samodzielnego badania kompetencji i zainteresowań zawodowych oraz uzdolnień przedsiębiorczych przy pomocy komputera. Służy do określenia rekomendowanych zawodów i ścieżki edukacyjnej poprzez dopasowanie zdiagnozowanych zainteresowań i poziomu posiadanych kompetencji do profili zawodowych 120 zawodów, zawartych w katalogu zawodów narzędzia. Diagnoza dokonywana jest poprzez różnorodne elementy diagnostyczne, takie jak samoopisy, dylematy sytuacyjne i zadania wykonaniowe.

Narzędzie przeznaczone jest do diagnozy młodzieży w wieku 13-17 lat, a także dorosłych (18 lat i więcej) – w zależności od deklaracji wieku na etapie uzupełniania metryczki część elementów diagnostycznych jest automatycznie dostosowywana do wieku osoby badanej poprzez zmianę treści. W każdym przypadku jednak budowa narzędzia, liczba skal i ich elementów, rodzaj zadań itp. pozostaje taka sama.

Elektroniczne narzędzie *Quo vadis?* posiada także dodatkową skalę „Diament”, pozwalającą na ocenę stopnia nieprzystosowania społecznego wychowanków Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii (MOS) oraz Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych (MOW). Pytania do tej skali pojawiają się opcjonalnie, po

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zadeklarowaniu przez badanego, że jest wychowankiem MOS lub MOW.

Wykonanie testu wraz z otrzymaniem informacji zwrotnej zajmuje około 45 minut. Rekomendowane jest, aby z góry zaplanować sobie czas na wypełnianie testu i nieodrywać się od pracy.¹ Choć czas całej diagnozy jest nieograniczony, to jednak niektóre z elementów posiadają ograniczenie czasowe, wynikające z optymalizacji ich poziomu trudności – w takim wypadku badany jest informowany o wykonywaniu zadania na czas.

Diagnoza za pomocą narzędzia *Quo vadis?* nie potrzebuje specjalnego przygotowania. Wymagania sprzętowe, konieczne do uruchomienia aplikacji są minimalne, co w praktyce oznacza możliwość przeprowadzenia diagnozy w zasadzie na każdym współczesnym komputerze.

Instrukcja wykonania testu prezentowana jest na bieżąco w całym procesie diagnozy, w postaci poszczególnych poleceń opisujących zasadę odpowiedzi na kolejne pytania lub wykonania kolejnego zadania. Badany powinien więc postępować zgodnie z komunikatami na ekranie.

¹ Narzędzie *Quo vadis?* daje możliwość zrobienia przerwy w wypełnianiu a potem powrotu do testu, jednak z powodów diagnostycznych zalecane jest, aby jednorazowo wykonać test od początku do końca.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4. Poszczególne skale narzędzia.

Narzędzie *Quo vadis?* składa się z następujących skal:

1. metryczki
2. czterech samoopisowych skal zainteresowań
3. dziewięciu skal umiejętności i kompetencji
4. skali Diament prezentowanej opcjonalnie
5. modułu informacji zwrotnej

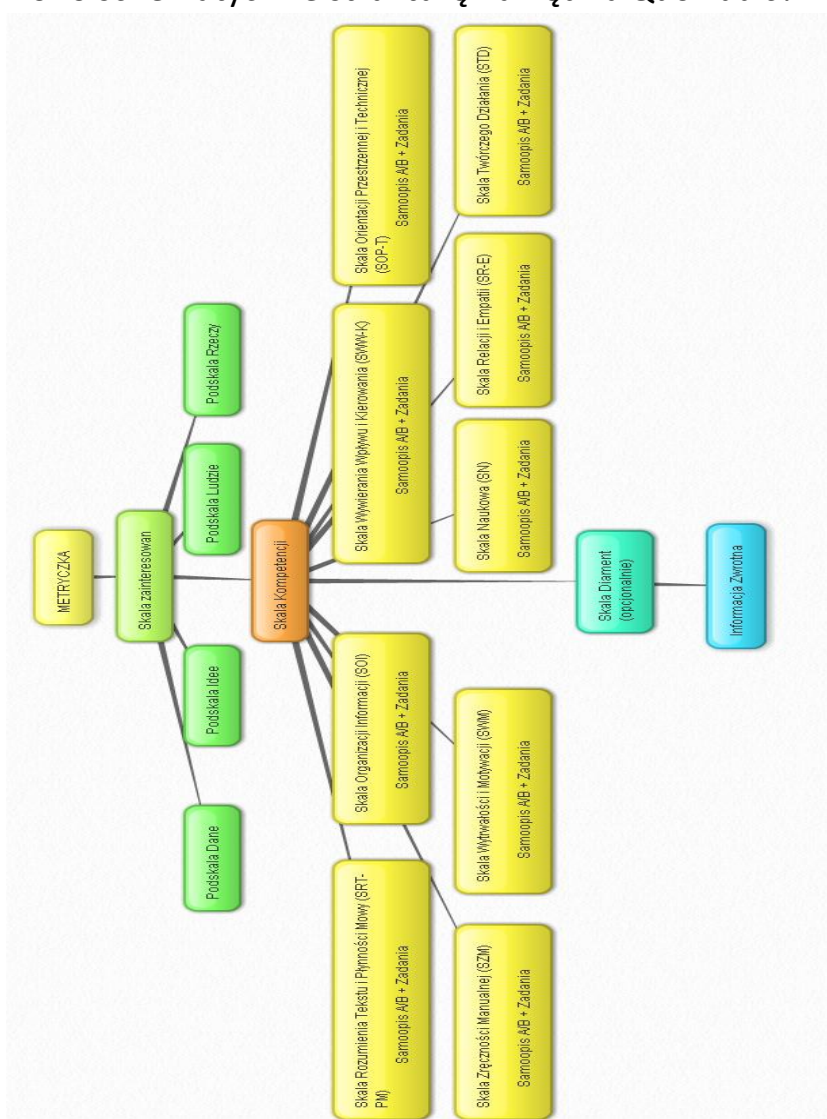
Zarówno skale zainteresowań, jak i skale umiejętności i kompetencji, a także skala Diament składają się z kilku podskal, niektóre podskale z kolei posiadają równoległe wersje oraz jakościowo różne części: samoopisowe i wykonaniowe. To czyni strukturę narzędzia skomplikowaną do opisanie, mimo iż prostą w założeniach.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Poniżej w celu ułatwienia globalnego zrozumienia całej logiki diagnozy przedstawiono schematycznie strukturę narzędzia *Quo vadis?* na rycinie 3:

Rycina 3.

4.1.

Narzędzie *Quo vadis?* zaplanowane jest jako anonimowe narzędzie diagnostyczne, do indywidualnego wypełniania. Przed rozpoczęciem diagnozy

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

konieczne jest jednak wypełnienie metryczki, zbierającej dane o wieku, płci, rodzaju szkoły, klasie oraz fakcie bycia wychowankiem MOS lub MOW. Część z tych danych jest konieczna do odpowiedniego zmodyfikowania przebiegu testu, poprzez prezentację pytań stosownych do wieku lub też udostępnienie skali Diament, diagnozującej poziom nieprzystosowania społecznego u wychowanków MOS i MOW.

4.2. Skala zainteresowań zawodowych.

Na Skalę zainteresowań zawodowych składają się cztery samoopisowe podskale, powstałe w oparciu o przedstawiony wcześniej model DIOR D. Predigera i odnoszące się bezpośrednio do czterech obszarów wskazanych przez autora: Danych, Idei, Ludzi i Rzeczy.

Na początku badania uczeń lub słuchacz zaznacza, czy wypełniał już kiedykolwiek narzędzie *Quo vads?* Jeśli badany wypełniał już w przeszłości test, wówczas program wylosuje mu wersję pytań, której wcześniej nie uzupełniał. Chodzi o to, aby badany nie czuł znudzenia w związku z koniecznością wykonania tego samego testu ponownie oraz aby nie nastąpił efekt wyuczenia. Pierwsze trzy z podskal (Dane, Idee, Ludzie) opracowane zostały w dwóch równoległych wersjach, zawierających po 5 pytań samoopisowych. Podskala RZECZY jako jedyna NIE posiada wersji równoległych, ze względu na brak

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

wystarczającej liczby pytań spełniających przyjęte założenia brzegowe po badaniach pilotażowych i standaryzacyjnych.

Do opisu nasilenia każdej z 4 powyższych charakterystyk zainteresowań zastosowano skalę ośmiostopniową. Badani udzielają odpowiedzi poprzez oznaczenie suwakiem na osi stopnia, w jakim zgadzają się z przedstawionym twierdzeniem, skala odpowiedzi rozciąga się od 1 („zupełnie do mnie nie pasuje”) do 8 („idealnie do mnie pasuje”).

W podrozdziale „Pozycje i zadania diagnostyczne” przedstawiono wszystkie pozycje, wchodzące do puli pytań samoopisowych poszczególnych podskal.

4.3. Skala umiejętności i kompetencji

Skala umiejętności i kompetencji ma na celu oszacowanie stopnia predyspozycji i posiadanych już umiejętności, wybranych w oparciu o koncepcję Mapy Zawodów D. Predigera i 15 kompetencji wyłonionych przez tegoż autora: czytania, liczenia, mowy, naukowych, przestrzennych, technicznych, biurowych, interpersonalnych, pomagania innym, sprzedaży, kierowania i przywództwa, organizacji, twórczości literackiej, twórczości artystycznej i zręczności manualnej. Kompetencje te zostały następnie zmodyfikowane poprzez uwzględnienie koncepcji inteligencji wielorakich Howarda Gardnera, postulującą istnienie 7 różnych rodzajów inteligencji: inetrpersonalnej,

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

intrapersonalnej, kinestetycznej, lingwistycznej, matematyczno-logicznej, muzycznej i wizualno-przestrzennej. W wyniku połączenia koncepcji opracowano 9 podskal.

Każda z podskal składa się z kilku lub kilkunastu elementów, podzielonych na dwie części: samoopisową i wykonaniową (dylematy sytuacyjne bądź zadania).

Część samoopisowa posiada dwie równoległe wersje, każda z nich składa się z 5 elementów. Do opisu poziomu każdej z 9 kompetencji zastosowano skalę ośmiostopniową. Badani udzielają odpowiedzi poprzez oznaczenie suwakiem na osi stopnia, w jakim zgadzają się z przedstawionym twierdzeniem, skala odpowiedzi rozciąga się od 1 (zupełnie do mnie nie pasuje) do 8 (idealnie do mnie pasuje).

Dodatkowo, każda z podskal dzięki części wykonaniowej umożliwia diagnozę poprzez wirtualne zadania o różnorodnym charakterze. Rodzaj zadań zdeteterminowany był poprzez charakter skali i możliwości, jakie daje diagnoza przy wykorzystaniu przeciętnie zaawansowanego komputera, przeznaczonego do domowego użytku. Liczba zadań w każdej z podskal różni się, wynika to z różnorodnego charakteru zadań i związanych z nim różnych sposobów punktowania odpowiedzi.

Zgodnie z rekomendacjami wynikającymi z badania pilotażowego, dla skal wykonaniowych nie konstruowano wersji równoległych. W wielu przypadkach

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zdecydowano się natomiast na zastosowanie odmiennych zestawów pytań w zależności od grupy wiekowej (młodzież vs dorośli) oraz (w kilku przypadkach) – płci respondenta.

W następnym rozdziale znaleźć można wszystkie pozycje, wchodzące do puli pytań samoopisowych oraz zadań wykonaniowych poszczególnych podskal.

4.4. Skala DIAMENT

Skala DIAMENT to skala przeznaczona do diagnozy stopnia nieprzystosowania społecznego i prezentowana jest badanym, którzy podczas wypełniania metryczki zadeklarowali, iż są wychowankami MOS lub MOW. Skala ta składa się z dwóch podskal Zachowań Antyspołecznych oraz Zachowań Prospołecznych.

Dla zachowania spójności z pozostałymi skalami, obie podskale składają się z 5 pytań.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5. Pozycje i zadania diagnostyczne wszystkich skal narzędzia *Quo vadis?*

5.1. Skala zainteresowań

5.1.1. Podskala zainteresowań DANE (SZD)

Zainteresowanie danymi przejawia się w formie poszukiwania, sprawdzania, dążenia do kontaktu z danymi i informacjami. Osoba mająca takie zainteresowania lubi szukać, porządkować, układać, organizować zbiory, zasady, standardy. Skala mierzy poziom zainteresowania badanego tym obszarem.

5.1.2. Podskala zainteresowań IDEE (SZI)

Poprzez idee rozumie się reprezentacje obiektów a zainteresowanie nimi przejawia się w formie manipulacji, integrowania i przetwarzania pomysłów. Efektami zainteresowania ideami są kreatywne, twórcze i niekonwencjonalne rozwiązania. Skala ta mierzy stopień, w jakim badany interesuje się obszarem idei.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5.1.3. Podskala zainteresowań LUDZIE (SZL)

Zainteresowanie ludźmi przejawia się preferowaniem sytuacji kontaktu z drugim człowiekiem lub grupami osób. Polega na poszukiwaniu kontaktu, podtrzymywaniu go, zamiłowaniu w rozmowie, udzielaniu rad, wspieraniu i podtrzymywaniu więzi społecznych. Skala ta mierzy poziom zainteresowania badanego tematami związanymi z ludźmi.

5.1.4. Podskala zainteresowań RZECZY (SZR)

Ten obszar zainteresowań dotyczy preferowania sytuacji poza kontekstem społecznym, a znajdującym się w obrębie urządzeń, maszyn, komputerów, oraz zwierząt, natury, roślin. Osoba przejawiająca zainteresowanie rzeczami lubi także obcować z materiałami typu tkaniny, drewno, metal czy kulinaria. Skala ta mierzy na ile badany przejawia zainteresowanie właśnie tymi obszarami.

5.2. Skale kompetencji

5.2.1. Skala Rozumienia Tekstu i Płynności Mowy (SRT-PM)

Skala ta obejmuje preferencje oraz poziom kompetencji w obszarze czytania tekstu ze zrozumieniem, a także fluencji werbalnej. Chodzi o określenie na ile

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

badany lubi i potrafi posługiwać się mową podczas funkcjonowania zadaniowego a także na ile lubi i potrafi wnioskować na bazie tekstu pisanego.

5.2.2. Skala Naukowa (SN)

Skala ta bada stopień, w jakim badany jest zainteresowany szeroko pojętym obszarem nauki oraz na ile rozumie i stosuje prawidła i rozwiązania naukowe. W zakres skali wchodzi pytania samoopisowe dotyczące preferowania przez osobę badaną kontaktu ze światem nauki oraz zadania w formie zagadek logicznych. Aby poprawnie rozwiązać zadania osoba badania nie musi posiadać konkretnej wiedzy, musi natomiast umieć myśleć logicznie i wyciągać wnioski na podstawie dostępnych informacji.

5.2.3. Skala Orientacji Przestrzennej i Technicznej (SOP-T)

Skala ta mierzy preferowanie przez osobę badaną zadań wymagających wyobraźni przestrzennej (np. rotacji umysłowej, oceny relacji przestrzennych) a także uzdolnienia techniczne. Na podstawie wyników można także wnioskować na temat rozumienia przez osobę badaną funkcjonowania urządzeń technicznych i maszyn oraz umiejętności wykorzystania tej wiedzy w procesie

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

rozwiązywania problemów. Pomiar uwzględnia samoopis oraz zadania na orientację przestrzenną z wykorzystaniem mapy.

5.2.4. Skala Organizacji Informacji (SOI)

Skala ta bada preferencje oraz kompetencje w zadaniach typowo biurowych, takich jak organizacja i porządkowanie informacji. Badany wypełnia zarówno pytania samoopisowe, jak również wykonuje zadania polegające na nadawaniu priorytetów określonym zadaniom.

5.2.5. Skala Relacji i Empatii (SR-E)

Celem tej skali jest określenie tendencji osoby badanej do wchodzenia i podtrzymywania relacji społecznych oraz jej umiejętność empatyzowania i niesienia pomocy drugiemu człowiekowi. W ramach skali dokonywany jest także pomiar skłonności badanego do współpracy i ugodowości.

Skłonność badanego do nawiązywania pozytywnych relacji oraz zdolności empatyzowania określany jest w tym przypadku samoopisem oraz poprzez wykonanie zadań. Zadania polegają między innymi na przyporządkowywaniu nazw emocji do obrazków twarzy o określonej mimice emocjonalnej.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5.2.6. Skala Wywierania Wpływu i Kierowania (SWW-K)

Skala ta bada skłonności osoby badanej do stosowania technik autoprezentacji i wpływu społecznego, a także jej potrzebę i umiejętność kierowania innymi oraz przewodzenia w grupie. Oprócz pozycji samoopisowych w ramach skali znajdują się dylematy sytuacyjne. Polegają one na tym, że prezentowany jest opis określonych sytuacji wraz z kilkoma możliwymi rodzajami zachowań. Zadaniem badanego jest wybór takiego sposobu zachowania, który w takiej sytuacji byłby najbardziej dla niego prawdopodobny i typowy.

5.2.7. Skala Twórczego Działania (STD)

W ramach tej skali dokonywany jest pomiar preferowania przez osobę badaną aktywności polegających na tworzeniu: dzieł pisarskich, plastycznych, tanecznych, instrumentalnych (muzycznych) czy aktorskich. W skład skali wchodzi zarówno pytania samoopisowe, jak i zadania do pomiaru skłonności do twórczych rozwiązań.

5.2.8. Skala Zręczności Manualnej (SZM)

Celem tej skali jest określenie na ile badany jest zainteresowany obszarem dotyczącym czynności wymagających koordynacji wzrokowo-ruchowej (np.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

sprawności rąk). Badaniu podlega także poziom kompetencji osoby badanej w tej dziedzinie.

5.2.9. Skala Wytrwałości i Motywacji (SWM)

Celem tej skali jest określenie poziomu motywacji osiągnąć osoby badanej (pozytywnej – dążenia do osiągnięcia sukcesu oraz negatywnej – dążenia do uniknięcia porażki) oraz zdolności do podtrzymywania działania mimo przeszkód i utrudnień pojawiających się na drodze do realizacji celu (wytrwałości). W ramach skali badany wypełnia pytania samoopisowe dotyczące preferowanych przez siebie zachowań w określonych sytuacjach. Dodatkowo w badaniu wykorzystane jest zadanie mierzące poziom wytrwałości osoby badanej.

5.3. Skala Diament

Celem tej skali jest pomiar skłonności osoby badanej do podejmowania zachowań polegających na łamaniu norm społecznych, utracie samokontroli i sięganiu po środki psychoaktywne.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5.3.1. Skala „Zachowania Antyspołeczne”

Skala ta bada tendencję osoby badanej do podejmowania zachowań ukierunkowanych na pomoc innym oraz budowanie pozytywnych relacji społecznych opartych na zaufaniu i odpowiedzialności.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

6. Jak zbadać się testem *Quo vadis?*

Aby zbadać się testem *Quo vadis?* należy najpierw signąć go z Internetu a następnie zainstalować na swoim komputerze. Można także zgrać program wraz z instalatorem na dysk przenośny od kogoś, kto go już posiada i zainstalować u siebie na komputerze. Test *Quo vadis?* Można znaleźć na następujących stronach:

www.swps.pl

www.men.gov.pl

www.koweziu.edu.pl

www.ore.edu.pl

Instalacja programu jest bardzo prosta i intuicyjna. Test wyposażony jest w dokładną instrukcję, jak należy postępować, aby zainstalować program na swoim komputerze. Komputer, na którym wykonywany będzie test powinien być wyposażony w myszkę lub sprawnie działający *touchpad* czyli panel dotykowy. Dwa zadania testu *Quo vadis?* wykonuje się przy użyciu myszki, ewentualnie panelu dotykowego². Po zainstalowaniu testu na pulpicie komputera pojawi się ikona QV, która stanowi skrót do programu. Aby wypełnić test wystarczy kliknąć dwukrotnie na ikonę testu i program uruchomi się automatycznie. W kolejnym kroku pojawi się komunikat powitalny dla osoby

² Są to zadania mierzące sprawność manualną i wytrwałość.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

badanej i będzie ona informowana na bieżąco co należy robić, aby przejść test od początku do końca.

Warunkiem otrzymania sensownej i trafnej diagnozy jest szczere zaznaczanie odpowiedzi i rozwiązywanie zadań samodzielnie. Najlepiej wykonywać test bez obecności jakiegokolwiek innej osoby poza samym badaym. Chodzi o to, że obecność innych silnie wpływa na to, jakie odpowiedzi zaznaczane są w teście, co w konsekwencji zniekształca wynik i sprawia, że jest on mniej trafny i rzetelny.

Rekomendowane jest wykonywanie testu bez przerywania. Od strony technologicznej program daje możliwości zrobienia sobie przerwy podczas jego wykonania, jednak przerwa, w szczególności dłuższa prowadzi do rozproszenia uwagi badanego i w konsekwencji negatywnie wpływa na spójność otrzymanych wyników.

7. Informacja zwrotna i sposób obliczania wyników

W wyniku diagnozy przy użyciu elektronicznego narzędzia diagnostycznego *Quo vadis?* badany otrzymuje informację zwrotną o prezentowanym przez siebie profilu zainteresowań i kompetencji oraz sugestię na temat rekomendowanych dla niego co najmniej 3 grup zawodów, najlepiej dopasowanych do tej charakterystyki. Opis każdego z proponowanych zawodów zawiera m.in. wymaganą ścieżkę edukacyjną (typy szkół, studiów itp.), która pozwoli

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

badanemu uzyskać niezbędne kwalifikacje bądź uprawnienia wymagane w danym zawodzie. Badany otrzymuje także wykres prezentujący poziom uzyskanych przez siebie wyników w poszczególnych skalach (wysoki, średni, niski). Wykres pokazuje także, na ile ujawnione w teście, aktualne w momencie badania zainteresowania, kompetencje i umiejętności badanego pokrywają się z profilami proponowanych mu zawodów. Dzięki temu badany może ocenić w jakich obszarach jego umiejętności pokrywają się idealnie z danym zawodem, a w których odstają (na plus lub na minus). Na końcu badany może zapisać wyniki diagnozy w dowolnym folderze na komputerze lub dysku przenośnym oraz wydrukować je.

Skala, na której wyrażone są wyniki badanego, jest trzypoziomowa: uzyskany wynik określa jako „niski”, „przeciętny” bądź „wysoki”. Poziomy te wyznaczono osobno dla trzech grup wiekowych (wiek 13-15, 16-17, 18 lat i więcej), uznając jako granicę podziału na kolejny poziom wartość pierwszego i trzeciego kwartyla rozkładu wyników dla danej skali.

Na ostateczny wynik badanego składają się każdorazowo zintegrowane wyniki z części samoopisowej i części zadaniowej danej skali, w formie ważonych wyników znormalizowanych, przy czym wyższą wagę przypisano części samoopisowej a niższą części wykonaniowej.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyniki surowe dla wszystkich skal zainteresowań i samoopisowych skali kompetencji, a także dla opcjonalnej skali Diament, obliczane były jako średnia z odpowiedzi dla każdej pozycji, kodowane na skali: 1 = „Zupełnie do mnie nie pasuje” - 8 = „Idealnie do mnie pasuje”.

Sposób zliczania wyników surowych dla skal wykonaniowych jest ściśle powiązany z charakterystyką zadania, punkty można bowiem zdobyć zarówno za właściwe odpowiedzi, jak i czas wykonywania zadania. Punkty odcięcia dla wyników zintegrowanych, samoopisowych i wykonaniowych skal kompetencji, które stanowią podstawę algorytmu obliczania poziomu kompetencji w narzędziu *Quo vadis?* z racji wysokiego poziomu szczegółowości i małej użyteczności poza elektroniczną wersją *Quo vadis?*, nie zostały umieszczone w tym podręczniku, są jednak ogólnodostępne w Raporcie z badań standaryzacyjnych narzędzia *Quo vadis?*

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

BIBLIOGRAFIA:

Gardner, H. (2002). Inteligencje wielorakie. Media Rodzina, Poznań

Holland, J.L. (1985). Professional manual for Vocational Preference Inventory. Odessa Fl, Psychological Assessment Resources

Holland, J.L. (1992) Making Vocational Choices. A Theory of Vocational Personalities and Work Environments, Odessa Fl, Psychological Assessment Resources

Prediger, D. J. (1996). Alternative dimensions for the Tracey-Rounds interest sphere. Journal of Vocational Behavior, 48, 59.67

Prediger, D.J. (1999). Basic structure of work-relevant abilities. Journal of Counseling Psychology, 42, 178.184

Prediger, D.J. (2004). Career planning validity of self-estimates and test estimates of work-relevant abilities. The Career Development Quarterly, 52, 202.211

Pytko L. (1984). Skala Nieprzystosowania Społecznego. Warszawa. Wydawnictwa Radia i Telewizji

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Załącznik

Treści poszczególnych skal testu *Quo vadis?*

Podskala zainteresowań DANE (SZD)

Pozycje wspólne:

- Lubię przyglądać się różnym danym, wynikom, zestawieniom i namyślać się nad nimi.
- Lubię analizować wyniki różnych konkursów lub sondaży, które znajduję w Internecie.
- Lubię skupiać się na nawet na drobnych różnicach pomiędzy zjawiskami.

Pozycje Wersja A:

- Chętnie analizuję różne statystyki, związane np. ze sportem czy modą.
- Robiąc coś, lubię od razu uporządkować sobie kolejne działania i etapy, żeby mieć całą instrukcję postępowania.

Pozycje Wersja B:

- Lubię porządkować różne rzeczy i układać je w odpowiednie grupy.
- Sprawia mi przyjemność czytanie danych technicznych różnych urządzeń czy maszyn (np. komputera, telefonu komórkowego).

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Podskala zainteresowań IDEE (SZI)

Pozycje wspólne:

- Interesuję się nauką.
- Lubię rozmyślać na temat świata i różnych ogólnych spraw.
- Interesuję się tym, dlaczego na świecie dzieją się różne rzeczy.

Pozycje Wersja A:

- Lubię podchodzić do spraw w twórczy sposób.
- Interesuję się filozofią lub duchowością.

Pozycje Wersja B:

- Wolę nowe rozwiązania problemów niż te już sprawdzone.
- Lubię matematykę i przedmioty ścisłe.

Podskala zainteresowań LUDZIE (SZL)

Pozycje wspólne:

- Sprawia mi satysfakcję bycie w grupie, z innymi.
- Bardzo lubię poznawać nowych ludzi.
- Lubię zawiązywać nowe przyjaźnie.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Pozycje Wersja A:

- Ciekawi mnie, co mają do powiedzenia inni ludzie.
- Praca w grupie sprawia mi znacznie więcej satysfakcji niż praca w samotności.

Pozycje Wersja B:

- Lubię wysłuchiwać zwierzeń innych osób.
- Lubię być w centrum zainteresowania innych.

Podskala zainteresowań RZECZY (SZR)

Tylko jedna wersja skali:

- Lubię zajęcia polegające na robieniu czegoś własnymi rękoma (np. naprawianiu czegoś albo dekorowaniu).
- Lubię majsterkować.
- Lubię pracę przy maszynach lub urządzeniach.
- Lubię prace polegające na wycinaniu, szyciu lub lepieniu z jakichś materiałów.
- Najbardziej lubię spędzać czas w towarzystwie zwierząt.

Skale kompetencji

Skala Rozumienia Tekstu i Płynności Mowy (SRT-PM)

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Pozycje wspólne:

- Ludzie często proszą mnie, by za nich coś napisać lub powiedzieć.
- Łatwo mi wyrazić to, co mam na myśli.
- Potrafię dobrze opowiadać różne historie.

Pozycje Wersja A:

- Potrafię napisać oficjalne pismo, np. podanie, gdy tego potrzebuję.
- Potrafię szybko czytać.

Pozycje Wersja B:

- Bez problemu piszę listy (maile) lub wiadomości do znajomych.
- Moi znajomi mówią, że jestem gadułą.

Zadania wersja dla młodzieży:

1) Cztery zadania wymagające interpretacji powiedzeń

Wskaż co oznaczają poszczególne powiedzenia:

- Człowiek jest kowalem swojego losu
- Masło maślane
- Baba z wozu koniom lżej
- Pierwsze koty za płoty

2) Pięć zadań odnoszących się do prezentowanych badanym dialogu

- Z dialogu można wywnioskować, że rozmowa toczy się między...
- Przed świętami w handlu? Skąd ci to przyszło?!” jest przykładem...

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Słowo hipotetyczne oznacza, że...
- Z dialogu wynika, że słowo antenaci oznacza...
- Z dialogu wynika, że rozmówcy...

3) Trzech zadań sprawdzających znajomość norm językowych

- Napis „Wchodzi” jest dopuszczalny na drzwiach...
- Napis „Oszczędzaj światło” odpowiedni jest w sytuacji
- Początek listu zaczynający się od słów "Witaj" jest najlepszy, gdy piszemy do...

Zadania wersja dla dorosłych:

1) Cztery zadania wymagające interpretacji powiedzeń

Wskaż co oznaczają poszczególne powiedzenia:

- Miłość ci wszystko wybaczy
- Nie wszystek umrę
- Chcieć to móc
- Człowiek strzela, Pan Bóg kule nosi

2) Pięć zadań odnoszących się do prezentowanych badanym dialogu

- Z dialogu można wywnioskować, że rozmowa toczy się między...
- Z dialogu wynika, że słowo antenaci oznacza...
- Synonimem określenia „ten cały cyrk” jest...
- Z dialogu można przede wszystkim wywnioskować, że drugi z rozmówców...

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- W dialogu określenie „wiesz co?” oznacza:

3) Trzy zadania sprawdzające znajomość norm językowych

- Napis „Wchodźta” jest dopuszczalny na drzwiach...
- Napis „Oszczędzaj światło” odpowiedni jest w sytuacji
- Początek listu zaczynający się od słów "Witaj" jest najlepszy, gdy piszemy do...

Skala Naukowa (SN)

Pozycje wspólne:

- Potrafię rozwiązywać logiczne zagadki.
- Dobrze mi idzie nauka w szkole.
- Potrafię samodzielnie rozwiązywać różne problemy związane z obsługą komputera.

Pozycje wersja A:

- Jestem dobry/a z przedmiotów ścisłych.
- Znam i wykorzystuję w życiu różne prawa przyrody czy fizyki.

Pozycje wersja B:

- Rozumiem na czym polegają różne zjawiska w przyrodzie.
- Matematyka nie sprawia mi większych trudności.

Zadania wersja dla młodzieży:

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dziesięć pytań w sześciu zdaniach sprawdzających rozumienie tekstu i umiejętność rozumowania

- Prognoza pogody przewiduje, że jutro będzie wietrznie, chłodno ale słonecznie. Co powinien wziąć Janek do szkoły?
- Co jest najcięższe?
- Różnica czasu między Warszawą i Londynem wynosi 1 godzinę. Mówiąc dokładnie, po wylądowaniu na lotnisku w Londynie, należy cofnąć wskazówkę zegarka o jedną godzinę. Zatem, jeśli w Warszawie jest teraz godzina 15:00, to w Londynie jest godzina...
- Jurek chce pojechać do sklepu na motorze razem z siostrą, swoją dziewczyną i mamą. Na motor może zabrać łącznie dwie dodatkowe osoby na raz. Jeśli siostra i dziewczyna zostaną gdziekolwiek same, siostra sprowokuje kłótnię z dziewczyną. Jeśli dziewczyna i mama zostaną same, dziewczyna sprowokuje kłótnię z mamą. Ile razy będzie musiał obrócić?
- Olaf, Antek, Kuba i Michał obchodzą urodziny 23 czerwca, 7 stycznia, 8 stycznia, 8 grudnia, ale nie wiadomo, który z nich którego dnia. Wiadomo, że Olaf i Michał urodzili się w tym samym miesiącu. Michał i Kuba urodzili się tego samego dnia miesiąca. Przeciągnij okno z imieniem do odpowiedniej daty. (Zadanie wymaga prawidłowego przyporządkowania dat do imion – 4 Poczty)
- Pewien dziwny nauczyciel matematyki zapytany o jego urodziny stwierdził, że gdyby chciał dosłownie trzymać się dat to mimo że ma już 28 lat to miał urodziny dopiero 7 razy, a już jutro będzie miał 4 lata więcej. (Dwa pytania: "Kiedy został zapytany?" oraz „Kiedy ma urodziny?”)

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Zadania wersja dla dorosłych:

Siedem pytań w trzech zdaniach sprawdzających rozumienie tekstu i umiejętność rozumowania

- Prognoza pogody przewiduje, że jutro będzie wietrznie, chłodno ale słonecznie. Co powinien wziąć Janek do szkoły?
- Zadanie ilustrowane przez szereg zegarów przedstawiających czas lokalny w różnych miastach świata. (5 pytań):
 - Różnica czasu między Warszawą i Londynem wynosi 1 godzinę. Mówiąc dokładnie, lądując samolotem w Londynie należy cofnąć wskazówkę zegarka o jedną godzinę. Zatem, jeśli w Warszawie jest teraz godzina 15:00, to w Londynie jest godzina...
 - Mieszkańcy w którym z powyższych miast najwcześniej przywitają Nowy Rok?
 - Lecąc z Warszawy do Londynu musimy...
 - Jeśli w Tokio jest godzina 8 rano, to która jest w Nowym Jorku?
 - Jeżeli w Polsce szykujemy się do snu (jest godz. 23) to w Japonii
- Jurek chce pojechać do sklepu na motorze razem z siostrą, swoją dziewczyną i mamą. Na motor może zabrać łącznie dwie dodatkowe osoby na raz. Jeśli siostra i dziewczyna zostaną gdziekolwiek same, siostra prowokuje kłótnię z dziewczyną. Jeśli dziewczyna i mama

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zostaną same, dziewczyna sprowokuje kłótnię z mamą. Ile razy będzie musiał obrócić?

Skala Orientacji Przestrzennej i Technicznej (SOP-T)

Pozycje wspólne:

- Kiedy patrzę na jakiś mechanizm łatwo mi zrozumieć, jak działa.
- Rozumiem plany i rysunki techniczne jakichś urządzeń.
- Potrafię zbudować jakieś urządzenie znając jego plan lub zasadę działania

Pozycje wersja A:

- Dobrze umiem oceniać odległość.
- Łatwo odnajduję się w nowym mieście czy terenie.

Pozycje wersja B:

- Kiedy coś rzucam potrafię dobrze ocenić odległość.
- Potrafię korzystać z mapy.

Zadania

Te same zadania wykorzystywane były w wersji dla młodzieży i dla dorosłych. Badani udzielali 10 odpowiedzi w trzech różnych zadaniach.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Zadanie ilustrowane schematyczną mapą wymagające odpowiedzi na następujące cztery pytania:
 - Aby dotrzeć do skarbu musisz poruszać się...
 - Słońce znalazło się właśnie za schroniskiem (schronisko na zachodzie), oznacza to, że...
 - Zrobiło się bardzo gorąco, kąpiel w jeziorze byłaby miłym orzeźwieniem. Aby najszybciej dotrzeć do jeziora musisz iść...
 - Zerwał się bardzo silny i zimny wiatr z zachodu. Aby nie iść pod wiatr tylko z wiatrem powinieneś zmierzać...
- Trzy przykłady w zadaniu wymagającym zidentyfikowania kierunku poruszania się kół zębatych na przedstawionych ilustracjach.
- Trzy przykłady w zadaniach wymagających wykonania rotacji mentalnych figur przedstawianych na ilustracjach.

Skala Organizacji Informacji (SOI)

Pozycje wspólne:

- Robiąc coś, z reguły potrafię przewidzieć różne trudności i im zapobiegać.
- Kiedy coś robię, robię to zgodnie z planem i do końca.
- Z łatwością potrafię dotrzeć do informacji, które są mi potrzebne.
- Ludzie proszą mnie często, żebym włączył(a) się w przygotowania jakichś wydarzeń czy spotkań.

Pozycje wersja A:

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Umiem uporządkować informacje na jakiś temat i wyobrazić sobie, co należy w danym momencie zrobić.

Pozycje wersja B:

- Potrafię odnaleźć sens i porządek w natłoku nieraz sprzecznych ze sobą informacji na jakiś temat.

Zadania w wersji dla młodzieży:

Badani wykonywali dwa zadania. W każdym z nich udzielali pięciu odpowiedzi:

- Jutro masz klasówkę i potrzebujesz pouczyć się do niej z książki, którą zgubiłeś...Na szczęście w bibliotece 3 przystanki dalej jest jeszcze jeden niewypożyczony egzemplarz. Zauważasz też, że dostałeś sms, że ktoś zamieścił rewelacyjny, 30 minutowy filmik na Facebook'u – żeby go obejrzeć, wystarczy usiąść do komputera. Przy okazji przypominasz sobie, że chciałeś zmienić obudowę w telefonie na jakąś ładniejszą... Musisz też koniecznie kiedyś w końcu porozmawiać z rodzicami o planowanym za kilka tygodni wyjeździe na obóz, bo za miesiąc trzeba będzie wpłacić zaliczkę...Gdy o tym myślisz, zauważasz, że na Twoim biurku jest już tyle kurzu i śmieci, że aż wstyd.
 - Moim najważniejszym zadaniem tego popołudnia jest...
 - W najbliższych dniach koniecznie muszę się zająć...
 - Pierwszą czynnością (z wymienionych), którą powinienem wykonać jest...

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Przy planowaniu tego popołudnia na pewno nie powinienem brać pod uwagę...
 - Czynnością, którą mogę się zająć tylko jak będę mieć wolny czas jest...
- Za 3 dni wyjeżdżasz na wycieczkę za granicę. Musisz jeszcze zrobić kilka rzeczy, niestety zdążysz wykonać tylko 5 z 6 poniższych czynności. Wybierz te, które są konieczne i ułóż je w odpowiedniej kolejności, zaczynając od tego którym zajmiesz się w pierwszej kolejności.
 - Sprawdzenie ważności paszportu
 - Kupienie biletu
 - Wykupienie leków, które zawsze biorę
 - Spakowanie walizki
 - Podlanie kwiatków
 - Pościelenie łóżka (punktowane było pominięcie tej opcji).

Zadania w wersji dla dorosłych:

- Jutro masz najważniejsze, roczne zebranie w pracy i potrzebujesz przygotować się do niego z dokumentów, których zapomniałeś... Na szczęście Twoje biuro jest 3 przystanki dalej, i jest jeszcze otwarte przez godzinę. Zauważasz też, że dostałeś sms, że ktoś zamieścił rewelacyjny, 30 minutowy filmik na facebooku – żeby go obejrzeć, wystarczy usiąść do komputera. Przy okazji przypominasz sobie, że chciałeś zmienić obudowę w telefonie na jakąś ładniejszą... Musisz też koniecznie kiedyś w końcu porozmawiać z narzeczoną o planowanym za kilka tygodni wyjeździe na ferie, bo za miesiąc trzeba będzie wpłacić zaliczkę... Gdy o

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

tym myślisz, zauważasz, że na Twoim biurku w domu jest już tyle kurzu i śmieci, że aż wstyd.

- Moim najważniejszym zadaniem tego popołudnia jest...
 - W najbliższych dniach koniecznie muszę się zająć...
 - Pierwszą czynnością (z wymienionych) którą powinienem dziś wykonać jest...
 - Przy planowaniu tego popołudnia na pewno nie powinienem brać pod uwagę...
 - Czynnością, którą mogę się zająć tylko jak będę mieć wolny czas jest...
- Za 3 dni wyjeżdżasz na wycieczkę za granicę. Musisz jeszcze zrobić kilka rzeczy, niestety zdążysz wykonać tylko 5 z 6 poniższych czynności. Wybierz te, które są konieczne i ułóż je w odpowiedniej kolejności, zaczynając od tego którym zajmiesz się w pierwszej kolejności.
 - Sprawdzenie ważności paszportu
 - Kupienie biletu
 - Wykupienie leków, które zawsze biorę
 - Spakowanie walizki
 - Podlanie kwiatków
 - Pościelenie łóżka (punktowane było pominięcie tej opcji).

Skala Relacji i Empatii (SR-E)

Pozycje wspólne:

- Potrafię dobrze wczuć się w sytuację innych osób.
- Łatwo mi sobie wyobrazić, co inni czują.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Niemal zawsze wiem, jak się w danej sytuacji zachować.

Pozycje wersja A:

- Dobrze współpracuję z innymi
- Przeżywam silnie, to co innych martwi lub denerwuje.

Pozycje wersja B:

- Robiąc coś, liczę się z tym, co inni czują.
- Jestem zdecydowanie graczem zespołowym.

Zadania:

Obie grupy wiekowe rozwiązują te same dwa zadania.

- Zadanie wymagające identyfikacji emocji – na ekranie pojawiały się rysunki przedstawiające ekspresje mimiczne odpowiadające emocjom podstawowym. Instrukcja dla osoby badanej: „Następne zadanie będzie polegać na odgadywaniu emocji z wyrazu twarzy. Na ekranie będą pojawiać się obrazki twarzy. Twoim zadaniem będzie odgadnąć jaką to emocja. Dla ułatwienia będą pojawiać się trzy możliwe odpowiedzi spośród których będzie trzeba wybrać jedną. Na udzielenie odpowiedzi masz tylko dwie sekundy.”

Każdy z badanych udzielał 6 odpowiedzi, w których należało zidentyfikować:

- Szczęście

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Smutek
 - Strach
 - Niesmak
 - Zaskoczenie
 - Gniew
- Zadanie wymagające identyfikacji emocji osób przedstawionych na ilustracji (ojciec krzyczący na dziecko w tramwaju). Badani udzielali odpowiedzi na następujące pytania:
 - Co najprawdopodobniej czuje dziecko?
 - Co najprawdopodobniej czuje ojciec?
 - Co czujesz TY, jako obserwator?
 - Co może czuć dziecko do ojca w przyszłości w związku z tą sytuacją?

Skala Wywierania Wpływu i Kierowania (SWW-K)

Pozycje wspólne:

- Niemal zawsze potrafię przekonać, żeby ktoś zrobił to, o co go proszę.
- Ludzie łatwo zmieniają zdanie pod moim wpływem.
- Potrafię pomagać innym w rozwiązywaniu ich sporów.

Pozycje wersja A:

- Umiem dobrze zaplanować jakąś pracę i rozdzielić zadania w grupie.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Niemal zawsze wywieram na innych dobre wrażenie.

Pozycje wersja B:

- Umiem wyrzucić na innych takie wrażenie, jakie sobie zaplanowałem/am.
- Inni widzą we mnie osobę, która kieruje grupą.

Zadania:

Badani w obu grupach wiekowych rozwiązują 8 zadań wymagających podjęcia decyzji o optymalnym zachowaniu w każdej z przedstawionych sytuacji.

- Wraz ze znajomymi wyruszasz na pieszą wycieczkę i jednodniowy biwak. Nadchodzi już noc, a wy jeszcze ciągle nie rozłożyliście namiotu, a jesteście już bardzo zmęczeni. Co zapewne, znając siebie, zrobisz w tej sytuacji?
- [Zadanie ilustrowane rysunkiem] Scenka przedstawia grupę uczniów, którzy mają za zadanie przygotować salę na wieczorną imprezę. Impreza ma się zacząć o 18.00. Gdybyś miał dołączyć do uczestników tej scenki to, co zapewne, znając siebie, zrobisz w tej sytuacji?
- Twój kolega lub koleżanka zachowali się w sposób, który ci się bardzo nie podobał. Przypuszczasz jednak, że nie zrobił(a) tego specjalnie, tylko z tzw. głupoty. Co zapewne, znając siebie, zrobisz w tej sytuacji?
- Waszą klasę czeka duży sprawdzian, a nauczyciel dał wam długą listę tematów do opracowania. Co zapewne, znając siebie, zrobisz w tej sytuacji?

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- [Zadanie ilustrowane rysunkiem] Na górce, na której dzieci zjeżdżają na sankach przydarzył się wypadek – chłopiec spadł z pędzących sanek. Co zapewne, znając siebie, zrobisz w tej sytuacji?
- W Twojej klasie zapanowała moda na zbieranie pewnego rodzaju figurek/znaczków, które i tobie się podobają. Co zapewne, znając siebie, zrobisz w tej sytuacji?
- Gdy jakaś sprawa jest bardzo ważna dla wszystkich, ale trudna do zrobienia samodzielnie, to...
- Dwoje z twoich przyjaciół dogryza sobie już od kilku dni. Co zapewne, znając siebie, zrobisz w tej sytuacji?

Skala Twórczego Działania (STD)

Pozycje wspólne:

- Często wpadam na oryginalne, nowe pomysły.
- Mam głowę pełną pomysłów.
- Mam bardzo żywą wyobraźnię.

Pozycje wersja A:

- Ludziom podoba się, jak się ubieram albo coś dekoruję.
- Potrafię bez problemu zapakować ładnie prezent lub ułożyć bukiet.

Pozycje wersja B:

- Łatwo rozróżniam kolory i ich odcienie

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Z reguły jestem jedną z pierwszych osób, która zauważa nowe trendy/mody.

Zadania:

Badani w obu grupach wykonywali zadania mierzące kreatywność.

- Pierwsze z zadań wymagało wygenerowania jak największej liczby odpowiedzi zgodnie z poniższą instrukcją: „Wpisz jak najwięcej sensownych porównań. Po każdym kliknij „Dodaj porównanie”. Przyjaźń jest jak... [wersja dla młodzieży] lub Miłość jest jak... [wersja dla dorosłych].
- Drugie z zadań wymagało udzielenia odpowiedzi na pytanie: "Co można zrobić przy pomocy tych przedmiotów (wszystkich łącznie)?"". Osoby badane oglądały rysunek przedstawiający pudełko, ołówek, szpulkę nici, zapalniczki oraz jabłko.

W obu zadaniach ocenie podlegała jedynie ilość udzielonych odpowiedzi – niezależnie od ich jakości.

Skala Zręczności Manualnej (SZM)

Pozycje wspólne:

- Jestem dobry/a w tym, co wymaga dokładności i sprawnych rąk.
- Lubię takie zajęcia, które wymagają sprawnych rąk.
- Potrafię dobrze narysować nawet skomplikowany wzór.

Pozycje wersja A:

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Potrafię robić różne skomplikowane i ładne rzeczy z papieru.
- Zaszycie dziury albo przyszyć guzika to dla mnie bardzo łatwe zadanie.

Pozycje wersja B:

- Bez problemu potrafię nawlec igłę lub wykonać inne podobne zadanie.
- Potrafię bardzo dobrze tasować i rozkładać karty do gry.

Zadania:

Badani wykonywali dwa zadania mierzące zręczność manualną.

- W pierwszym z zadań badani mieli rozwiązywać zadanie zgodnie z poniższą instrukcją:

„W kolejnym zadaniu będziesz posługiwać się wyłącznie myszką komputera. Upewnij się, że masz dość miejsca, aby móc wygodnie z niej korzystać. Czekają Cię 4 kolejne próby. W każdej z nich Twoje zadanie będzie polegało na dokładnym śledzeniu poruszającego się na ekranie kółka. Staraj się, aby kursor myszy był cały czas jak najbliższej środka kółka. W kolejnych próbach kółko będzie przemieszczać się na ekranie coraz szybciej. Staraj się wykonywać to zadanie jak najbardziej precyzyjnie.”

Każda z kolejnych prób trwała 30 sekund. Miarą jakości wykonania zadania była odległość (w pikselach) pomiędzy środkiem poruszającego się kółka a kursorem myszy (im mniejsza, tym lepsza jakość wykonania zadania).

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- W drugim zadaniu badani otrzymywali następującą instrukcję:
„Twoje kolejne zadanie jest podobne do poprzedniego. Tym razem kółko na ekranie będzie stopniowo przyspieszać. Twoim zadaniem jest śledzenie go za pomocą myszy przez jak najdłuższy czas. Jeżeli kursor myszy jest w kółku zachowujesz energię i gra trwa dalej. Jeżeli kursor jest poza kółkiem - tracisz energię i grozi Ci wybuch. Poziom energii przedstawia zielony pasek w prawym dolnym rogu ekranu. Im dłużej uda Ci się śledzić kółko, tym wyższy uzyskasz wynik w tym teście.”
Po ukończeniu każdej próby w zadaniu badani mieli szansę na poprawę wyniku (poprzez wykonanie kolejnej próby) lub też mogli zakończyć wykonanie zadania. Mierzoną zmienną była tu ilość podjętych prób (maksymalnie – 12 prób).

Skala Wytrwałości i Motywacji (SWM)

Pozycje wspólne:

- Staram się patrzeć na świat pod kątem tego, co mogę zrobić, a nie co mnie ogranicza.
- Jeżeli czegoś chcę, nie oglądam się na innych, tylko to robię.
- Jeśli coś sobie postanowię natychmiast przystępuję do działania.

Pozycje wersja A:

- Jeśli mi na czymś zależy, robię to, nawet jeśli łączy się z tym pewne ryzyko

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Nawet kiedy jestem zmęczony(a), potrafię skończyć daną rzecz i nie przerywać.

Pozycje wersja B:

- Lubię rozwiązywać problemy po swojemu.
- Potrafię doprowadzić do końca zadanie, które nie sprawia mi przyjemności.

Zadania w wersji dla młodzieży:

Badani będą udzielali odpowiedzi dotyczących zachowania w czterech wyobrażonych sytuacjach:

- Jest sobota a w poniedziałek ważny sprawdzian z matematyki. Masz dziś w planach siedzenie nad nauką, bo jutro nie będzie na to czasu – zaplanowane jest wyjście rodzinne na imieniny cioci Krysi. Wchodzisz na facebook’a i widzisz, że koleżanka z klasy wysłała Ci zaproszenie na jej urodziny dziś wieczorem. Jeśli zdecydujesz się pójść to po pierwsze musisz lecieć kupić jakiś prezent, wyszykować się a potem pójść na imprezę. W takiej sytuacji raczej nie starczy czasu na naukę. Co zatem robisz?"
- Przygotowujecie z klasą grupowy projekt – spotkanie z podróżnikiem Markiem Kamińskim. Będzie on opowiadał o swoich podróżach i o tym, jak można się motywować do działania. Każda osoba musi wykonać jakieś zadanie. Masz do wyboru następujące działania – które z nich wybierasz?"

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Nadszedł dzień wystawiania ocen z języka polskiego. Nauczycielka proponuje Ci ocenę 4, bo tak wychodzi z Twoich dotychczasowych stopni. Jest to dobry stopień ale liczyłeś/eś na więcej. Nauczycielka informuje Cię, że możesz jeszcze podnieść swoją ocenę – musisz przygotować się na następny tydzień z kilku dodatkowych tematów. Jeśli jednak przyjdiesz do odpowiedzi i źle wypadniesz, nauczycielka będzie mogła obniżyć Twoją ocenę poniżej 4. Co robisz?"
- Wyobraź sobie, że wchodzisz do znanego sklepu komputerowego i podbiega do Ciebie pan z mikrofonem oznajmiając, że jesteś milionowym klientem. W związku z tym czeka Cię nagroda w postaci czeku na 1000 zł, które będziesz mógł przeznaczyć na dowolny cel. Co zrobisz z pieniędzmi? [Wersja dla chłopców, w wersji dla dziewcząt wykorzystano analogiczną sytuację w butiku].

Zadania w wersji dla dorosłych:

Badani będą udzielali odpowiedzi dotyczących zachowania w czterech wyobrażonych sytuacjach:

- Idziesz do lekarza ze swoimi wynikami badań krwi. Okazuje się, że nie są za dobre – masz wysoki cholesterol i anemię (niedokrwistość). W dużej mierze jest to skutek Twojego stylu życia – złej diety i braku wysiłku fizycznego. Lekarz mówi, że są trzy rozwiązania – które z nich wybierasz dla siebie?
- Grasz w grę, która polega na inwestowaniu pieniędzy. Możesz zainwestować 100 złotych i po tygodniu otrzymać tę kwotę z 10% zyskiem. Możesz także zaczekać 2 tygodnie i uzyskać kwotę z zyskiem

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

25%. Możesz także poczekać miesiąc i otrzymać zwrot w postaci 60% zysku. Co wybierasz?

- Przechodzisz właśnie w pracy ocenę ostatniego projektu, w który jesteś zaangażowana. Otrzymujesz informację, że projekt został wykonany całkiem dobrze, ale są pewne niedociągnięcia i elementy, które mogłyby być zrobione lepiej. W ocenie przełożony odwołuje się do bardzo obiektywnych i konkretnych przesłanek. Nie krytykuje Ciebie tylko wskazuje na braki w wykonaniu. Jak reagujesz na taką informację?
- Wyobraź sobie, że dostałaś nagle spadek po nieznannej Ci krewnej Twojej mamy. Jest to spora suma pieniędzy. Na co zamierzasz ją przeznaczyć?"

Skala Diament

Skala „Zachowania Antyspołeczne”

- Zdarza mi się upijać albo brać narkotyki.
- Myślę, że impreza bez alkoholu lub narkotyków to nie impreza.
- Uważam, że reguły są po to, aby je łamać.
- Gdy ktoś mnie zdenerwuje mam ochotę go wyzwać lub uderzyć.
- Zdarza mi się wagarować.

Skala „Zachowania Prospołeczne”

- Staram się zawsze żyć dobrze z innymi.
- Lubię pomagać innym, gdy popadną w kłopoty.

Projekt „QUO VADIS? Narzędzie oraz pakiet materiałów metodycznych do diagnozy predyspozycji,
zainteresowań zawodowych i uzdolnień przedsiębiorczych uczniów/słuchaczy”

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Potrafię zaufać innym, że mogą mi pomóc.
- Chętnie wykonuję obowiązki domowe takie jak wynoszenie śmieci czy odkurzanie.
- Gdy się do czegoś zobowiążę, na pewno to zrobię.